

Struktury komputerowych systemów sterowania

27

W sekwencji od kolejnych w strukturze sterowania procesu przemysłowego urządzeń sterującego i sterowanego rozróżniamy:

- sterowanie lokalne - wykonywane na obiekcie sterowania i dotyczy jedynie jednostki indywidualnej
- sterowanie zintegrowane - sterowanie z jednego miejsca wielu urządzeń procesu przemysłowego, które obsługane jest obecnie jako wspólnie
- sterowanie zdalne - to sterowanie stowarzyszone w przypadku istnienia większych oddziałów w jednym urządzeniu sterującym i sterowanym.

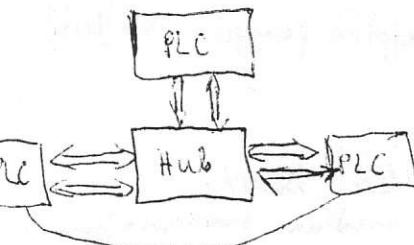
Dla sterowania zintegrowanego i zdalnego należy przyjąć kryteria jakości i warunków technologicznych obsługiwanych urządzeń. Występują automatyki, których udział w realizacji sterowania procesu przemysłowego.

Kontrolujące tych urządzeń sterowanie sprawdza się do wywołania i wstrzymania pełnieniowych dźwigni rąk w systemie.

- 0 Warstwa reakcji - analiza funkcji zadaniem jej jest obsługa poszczególnych urządzeń i urządzeń zarządzających bezpośrednio w procesie przemysłowym, np. na linii technologicznej. Z tego powodu do każdego fragmentu tej linii przyznana jest oddzielna sterująca jednostka, która wykonuje program realizujący sterowanie indywidualne.
- 1 Warstwa pilotażu - zadaniem jest analiza funkcji realizowanych przez pojedyncze urządzenia sterujące, reinstalowane w procesie oraz analiza dostarczanej przez te urządzenie fragmentu procesu. Tutaj odbywa się kontrola zgodności programowej oraz sprzętowej urządzeń.
- 2 Warstwa dźwigni - zadaniem jest prezentacja wyników, obrazujących funkcjonowanie procesu przemysłowego jako całości, np. za pomocą systemów informacyjnych typu SCADA.
- 3 Warstwa konsultacji - zadaniem jej jest kontrola kompleksowa przebiegu procesu przemysłowego. Dla niej to rozwiązanie wielu problemów związanych z komunikacją różnych systemów sterowania procesem przemysłowym.

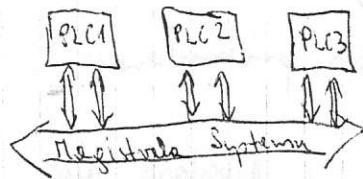
Połączenie większej liczby sterowników PLC, komputerów lub innych urządzeń tworzących system sterowania przemysłowego nazywamy siecią lokalną LAN (Local Area Network). Sieć lokalna może mieć różne struktury (topologie).

I Sieci o topologii gwiazdy

Centralnym jej punktem jest tzw. koncentrator (Hub), który ma oddzielne łącze do każdego elementu sieci, umożliwiające jego dołączenie. W tym typie sieci można koncentrator nawet z interfejsem RS232.

II Sieci o topologii magistralowej

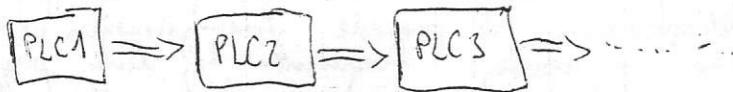

Stosowane jest wyiniene "paneli danych" na rzedzie niedrigny - podlegany M-S (Master-Slave). Regule ta uprawnia do inicjowania transmisiji jedynie ze pomocy elementu sieci z tytułem Master.

W sieci tej wyiniene danych odbywa się poniż:

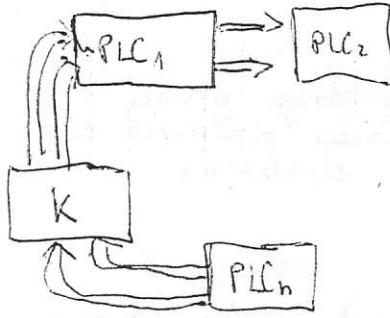
- zastosowanie tzw. transmisi wycioszeniowych (broadcast), w których komunikaty trafiają jednocześnie do wszystkich „slavów” sieci.
- przekazywanie dostępu do sieci (token passing), polegające na tym, że kolejnym elementem sieci przydziela się tzw. żeton (token). Reprezentuje on dostęp do sieci i możliwość przekazywania własnych danych, tzw. zmiennych globalnych, innym urządzeniom wynikających w tej sieci. Ten typ organizacji sieci spotyka się najczęściej w systemie sterowników komunikujących się w trybie broadcastu tzw. portu swobodnego. Polega to na reimplementowaniu w programie sterownika mechanizmu obsługi portu szeregowego zarówno dla sterowników Master, jak i Slave.

III Sieci o strukturze pierścieniowej

W sieci o tej strukturze wyiniene elementy są nowohopowane i zgodny jest kontroler sieci. Dane przesypane są w jednym kierunku, a kolizji zapobiega cykliczny sygnał zerowalający (Control Token) wysypany przez sterownik, który powtarzała dane jednoznacznie. Inny możliwością zapobiegania kolizji jest regula polegająca na tym, że repowiniany jest podziel czasu dostępu poznajęlnych elementów do sieci.

IV Sieci o strukturze pętlowej (Interface Loop Bus)

Posiada on kontroler sieci, który steruje tymi dostępu do różnych elementami sieci i je testuje. Każdy taki element przesyła dane z innego elementu sieci do następnego, dodając przy tym swoje dane. Wtedy tej struktury jest możliwość wystąpienia awarii, całego systemu w chwili awarii jednego elementu sieci bądź uszkodzenia medium transmisyjnego.

Do najpopularniejszych protokołów komunikacyjnych (pneumatycznych) zaliczamy (podstawa RS-485)

• Profibus (Process Field Bus)

Szybkość transmisi: [kbit/s] 9,6 ÷ 500

Maksymalna linia sieci: 127

Maksymalna dyl. linii 1200m (z ujemieniem 4800m)

Typ sieci → token + Master / Slave

Dostęp do medium transmisyjnego: Master / Master / Master / Slave, Burst

Topologia sieci w protokole profibus jest mestralna a typowym medium transmisyjnym jest dwuprzewodowy, szietlowy

• Modbus : Szybkość transmisi: 19,2 [kbit/s], Maksymalna linia zarezerwanych węzłów - 247, Typ sieci Master - Slave, Dostęp do medium transmisyjnego: Master / Slave, Broadcast